

Dyfarniad Cyflog i Athrawon 2016-17

Mae Dogfen Cyflog ac Amodau Athrawon Ysgol 2016 (STPCD) ("Y Ddogfen") ar gyfer Cymru a Lloegr wedi cael ei chyhoeddi ar ôl cyfnod ymgynghori byr dros wyliau'r haf.

Mae'r Ddogfen ar gael ar wefan NASUWT yn www.nasuwt.org.uk/TeachersPay, ac mae'n gweithredu'r argymhellion sydd yn 26ain Adroddiad Corff Adolygu Athrawon Ysgol Cymru a Lloegr (STRB) ("Y Corff Adolygu"). Mae'r Ysgrifennydd Gwladol dros Addysg yn San Steffan wedi derbyn pob un o'r rhain. Mae'r Ddogfen yn ddarpariaeth swyddogol ar gyfer pob ysgol awdurdod lleol yng Nghymru ac mae'n rhaid gweithredu ei ddarpariaethau. Mae'r NASUWT wedi ysgrifennu at bob awdurdod lleol yng Nghymru gan nodi ei ddisgwyliadau ynghylch cyflogau i athrawon ar gyfer 2016-17. Mae modd gweld copi o'r llythyr hwn ar www.nasuwt.org.uk/Wales ac mae modd ei lwytho i lawr i'w roi i'ch pennaeth neu gadeirydd llywodraethwyr. Yn 26ain Adroddiad y Corff Adolygu cafwyd y prif argymhelliad canlynol ar gyflog athrawon:

'Ein hargymhelliad ar gyfer mis Medi 2016 yw 1% o godiad yn isafswm ac uchafswm ystod cyflog pob athro dosbarth ac arweinydd yn y fframwaith cyflog cenedlaethol, ac i lwfansau athrawon dosbarth (taliadau Cyfrifoldeb Addysgu a Dysgu ac Anghenion Addysgol Arbennig). Rydym yn datgan yn glir, os bydd y pwysau'n parhau fel y mae ar hyn o bryd o ran recriwtio a chadw staff, ein bod yn disgwyl y bydd angen codiad uwch o lawer nag 1% yn ystod y Senedd hon i sicrhau bod fframwaith cyflogau athrawon yn aros yn gystadleuol.'

Mae'r codiad o 1% a argymhellwyd gan y Corff Adolygu ar gyfer 2016-17 wedi cael ei gynnwys yn yr adran ar ddyfarniad cyflog yn Nogfen 2016 fel a ganlyn:

'Mae codiad o 1% wedi cael ei roi i isafswm ac uchafswm statudol pob ystod cyflog yn y fframwaith cyflog cenedlaethol, gan gynnwys lwfansau. Mae'r Ddogfen hon yn adlewyrchu'r ystodau newydd hyn.'

Mae gwerthoedd y cyflog ar gyfer isafswm ac uchafswm pob ystod cyflog athrawon, ynghyd â'r lwfansau yn y Ddogfen, wedi cael eu codi 1% yn unol â hyn.

Rhaid talu'r codiad o 1% yn y cyflog i bob athro/athrawes ar isafswm ac uchafswm pob ystod cyflog. Rhaid i bob lwfans a gaiff athrawon hefyd godi 1%.

Mae'r NASUWT yn disgwyl hefyd y bydd ysgolion yn rhoi codiad o 1% i bob athro/athrawes, ni waeth a ydynt ar isafswm neu uchafswm yr ystod cyflog.

Ni ddylai'r codiad o 1% gael ei gysylltu â pherfformiad. Mae tâl athrawon am berfformiad yn cael ei bennu gan ddarpariaethau ar wahân ym mharagraffau 11, 15 a 19 y Ddogfen.

Mae'r NASUWT yn credu mai dyma'r swm codiad isaf, y dylai gael ei roi, gan fod 26ain Adroddiad y Corff Adolygu yn argymhell mwy na dim ond codiad o 1% yn y cyflog ar isafswm ac uchafswm yr ystod cyflogau a'r lwfansau. Ar ôl derbyn y dystiolaeth fanwl a gyflwynwyd gan yr NASUWT, mae'r Corff Adolygu wedi ei gwneud yn glir fod lefelau cyflog anghystadleuol i athrawon wedi cyfrannu at yr argyfwng cynyddol yn y cyflenwad o athrawon.

Nododd y Corff Adolygu hefyd fod sefyllfa gymharol enillion athrawon dosbarth wedi gwaethygu ers 2011/12 a daeth i'r casgliad canlynol:

'Mae'r darlun ar enillion drwy'r proffesiwn cyfan yn gliriach, gan ddangos bod enillion athrawon wedi dirywio mwy ym mhob ardal bron ers ein hadroddiad diwethaf ac yn dal i fod ar ei hôl hi o'u cymharu ag enillion galwedigaethau proffesiynol eraill yn y rhan fwyaf o ardaloedd.'

Recriwtio a chadw staff

Drwy ei gysylltiad â'r Adran Addysg, mae'r NASUWT wedi sicrhau bod Argymhelliad canlynol y Corff Adolygu wedi'i gynnwys yn Adran 3, paragraff 70, y Ddogfen:

'Gall ysgolion wneud taliadau neu ddarparu cymorth neu fuddion ariannol i helpu i recriwtio neu gadw staff. Mae rhoi cyflog ymlaen llaw ar gyfer blaendal rhent yn un o'r nifer o ffyrdd y gall ysgolion eu hystyried fel cymhelliant i recriwtio athrawon newydd ac i gadw athrawon presennol yn y gwasanaeth. Enghreifftiau eraill o ffyrdd o helpu yw cynnig benthyciadau tocyn tymor cludiant ar gyfer costau teithio, taliad unwaith-yn-unig fel cyfraniad at gostau symud, neu lwfans sy'n gyfyngedig o ran amser.'

Mae'r Ddogfen yn datgan yn glir hefyd na ddylid cynnig cymhellion a buddion ar gyfer recriwtio a chadw staff am gyflawni cyfrifoldebau penodol. Rhaid cynnwys cymhellion o'r fath ym mholisi cyflog yr ysgol ac mae'r Ddogfen yn nodi bod yn rhaid ymgynghori â'r NASUWT ynghylch y rhain:

'Wrth ffurfio'r polisiau [cyflog] ac unrhyw newidiadau iddynt, dylid ymgynghori bob tro ag athrawon a chynrychiolwyr undebau cydnabyddedig' (Y Ddogfen, Adran 3, paragraff 4).

Bydd yr NASUWT yn ymgysylltu ag awdurdodau lleol, drwy drefniadau'r consortia, i drafod sut mae modd gweithredu'r ddarpariaeth hon a argymhellir gan y Corff Adolygu er mwyn sicrhau bod hyn ar gael yn deg ac i bawb ar draws ysgolion. Bydd rhagor o ganllawiau yn dilyn ar hyn.

Tâl perfformiad

Ni ddylid cysylltu tâl perfformiad athrawon â dyfarniad cyflog Medi 2016 na'r cymhellion recriwtio a chadw staff.

Mae'r NASUWT yn ymwybodol iawn, yn dilyn gwaith achos unigol ac ar y cyd, fod rhai ysgolion yn ceisio codi cynifer o rwystrau ag y bo modd i atal codiad yng nghyflog athrawon.

Mae'r Corff Adolygu wedi datgan yn ei 26ain Adroddiad fel a ganlyn:

'Rydym yn rhoi pwys ar y disgwyliad, gyda chymeradwyaeth yr Ysgrifennydd Gwladol, y dylai athrawon da symud yn eu blaenau drwy'r brif ystod cyflogau o fewn tua phum mlynedd ac y dylai ysgolion lunio eu polisiau cyflog a rheoli eu cyllidebau yn unol â hynny.'

Ym marn yr NASUWT, mae'n annerbyniol o hyd bod ysgolion yn gosod amcanion rheoli perfformiad afresymol ar gyfer athrawon ac yn gosod meini prawf llwyddiant llym a gwahaniaethol er mwyn cael codiad mewn cyflog. Mae cyfarwyddiadau gweithredu diwydiannol cenedlaethol yr NASUWT yn nodi y dylai polisiau cyflog ysgolion gydymffurfio â Rhestr Wirio Polisi Cyflog yr NASUWT, sy'n sicrhau fframwaith cyflog ar gyfer athrawon sy'n osgoi gwahaniaethu, yn recriwtio ac yn cadw athrawon ac felly yn codi safonau. Amgaeir copi o hyn a gofynnir i aelodau wneud yn siŵr bod polisi eu hysgol yn cydymffurfio â'i ddarpariaethau.

Symud i lawr yr ystod cyflogau

Mae Rhestr Wirio Polisi Cyflog yr NASUWT yn cydymffurfio'n llwyr â'r darpariaethau swyddogol yn y Ddogfen. Mae'n cynnwys graddfa gyflog enghreifftiol yr NASUWT rhwng isafswm ac uchafswm yr ystod cyflogau, ac mae ysgolion, awdurdodau lleol ac ymddiriedolaethau academi yn dilyn hon yn gyffredinol. Mae copi o'r rhestr wirio hon ar gael yn www.nasuwt.org.uk/PayPolicyChecklists.

Dylai aelodau'r NASUWT fod yn ymwybodol, yn Rhestr Wirio Polisi Cyflog yr NASUWT, fod symud o'r brif ystod cyflogau i'r ystod cyflogau uwch, ynghyd â symud i fyny'r ystod cyflogau uwch, yn digwydd ar sail un adolygiad perfformiad llwyddiannus. Y gwerthoedd isaf yn unig yw'r gwerthoedd cyflog yn y graddfeydd cyflog, a dylai'r ysgolion a'r awdurdodau lleol geisio cynyddu'r rhain.

Fel y nodwyd yn flaenorol, llwyddodd yr NASUWT i sicrhau buddugoliaeth arwyddocaol drwy roi tystiolaeth lafar ac ysgrifenedig i'r Corff Adolygu a'i berswadio i beidio ag argymell y gallai athrawon gael eu symud gan benaethiaid i lawr o'r ystod cyflogau uwch i'r brif ystod cyflogau, fel y mae rhai sefydliadau penaethiaid ac Adran Addysg San Steffan wedi bod yn ei argymell. Mae'r Ddogfen yn dal i atal symud i lawr yr ystod cyflogau.

Ffi Cyngor y Gweithlu Addysg

Mae'r Corff Adolygu wedi cynnig yr argymhelliad canlynol yn ei 26ain Adroddiad:

'Ni ddylid newid dim yn y Ddogfen ar hyn o bryd yng nghyd-destun lwfans ffi Cyngor y Gweithlu Addysg yn 2016.'

Er gwaethaf argymhelliad clir y Corff Adolygu, mae'r cymhorthdal o £33 ar gyfer ffi Cyngor y Gweithlu Addysg wedi cael ei dynnu o'r Ddogfen. Mae hyn wedi digwydd yn dilyn sylwadau gan Lywodraeth Cymru i'r Adran Addysg.

Nid yw'r NASUWT o'r farn bod Llywodraeth Cymru na Llywodraeth San Steffan wedi rhoi sicrwydd na fydd y ffi hon yn codi mwy na £45 ar gyfer athrawon, yn enwedig gan fod Llywodraeth Cymru wrthi'n ymgynghori ynghylch y ffi ar gyfer 2017. Mae'r NASUWT yn gwrthwynebu'r bwriad i dynnu'r cymhorthdal ar gyfer ffi Cyngor y Gweithlu Addysg o'r Ddogfen ac mae wedi datgan hyn yn glir wrth Lywodraeth Cymru a Llywodraeth San Steffan. Ar ben hynny, mae'r NASUWT wedi datgan yn glir wrth yr Ysgrifennydd Gwladol dros Addysg fod yr Adran Addysg wedi methu ag ymgynghori'n ddigonol ag ymgynghoreion statudol y Corff Adolygu cyn tynnu'r cymhorthdal ar gyfer y ffi o'r Ddogfen.

Cyngor arall ar gyflog

Mae sawl dogfen yn cylchredeg sy'n cynnig cyngor ar gyflogau athrawon ar gyfer 2016-17, yn benodol gan Adran Addysg San Steffan, Cymdeithas Llywodraeth Leol ac undebau athrawon eraill.

Cyngor am gyflogau gan Adran Addysg San Steffan

Mae'r Adran Addysg wedi ailgyhoeddi crynodeb o'i chynghor am gyflogau, *Implementing your school's approach to pay*, a gyhoeddwyd dros y blynyddoedd a fu. Mae'r Adran Addysg yn datgan yn glir ym mharagraff cyntaf y cyhoeddiad hwn ei fod yn anstatudol. Mae'r ddogfen *Implementing your school's approach to pay* yn dal i fod yn ddiffygiol dros ben ac yn anghyson, fel y gwelwyd yn flaenorol, a dylai aelodau NASUWT geisio darbwylio ysgolion a chyflogwyr rhag ei defnyddio. Mae'n bosib iawn y bydd Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi ei chynghor ei hun. Os bydd hynny'n digwydd, bydd yr NASUWT yn darparu gwybodaeth am hyn i'w aelodau.

Cyngor gan undebau athrawon eraill

Mae rhai undebau athrawon eraill wedi cyhoeddi cyngor ar y cyd am ddyfarniad cyflog 2016. Mae'r cyngor hwn yn ddiffygiol mewn sawl maes allweddol.

Cyhoeddwyd y cyngor ar ôl cyhoeddi fersiwn ddrafft y Ddogfen ac roedd y cyngor yn seiliedig ar y fersiwn ddrafft honno. Roedd yr undebau a gyhoeddodd y cyngor hwn wedi cymryd, drwy gamgymeriad, na fyddai'r Adran Addysg yn newid dim yn fersiwn derfynol y Ddogfen ar ôl ymgynghori. Ond cafwyd newidiadau ac nid yw cyngor yr undebau'n adlewyrchu'r rhain.

Mae'r cyngor yn dyfynnu o ran o'r Ddogfen ddrafft, a gafodd ei newid yn y fersiwn derfynol, ac felly mae'n anghywir o ran y testun hwn. Ar ben hynny, gallai cyd-destun y testun afraid hwn yng nghyngor yr undebau ar y cyd arwain pobl yn hawdd at feddwl y ceir hyblygrwydd neu ddisgresiwn mewn amgylchiadau lle mae'n rhaid, mewn gwirionedd, i ddyfarniad y cyflog gael ei roi gan ysgolion.

Mae'r cyngor hefyd yn cael ei eirio mewn modd llac – gall ysgolion ac awdurdodau lleol wneud fel y mynnant. Nid yw'n nodi bod yn rhaid i bob athro/athrawes gael codiad cyflog o 1% ym mis Medi 2016, waeth beth yw eu pwynt cyflog presennol.

Yr NASUWT yw'r unig undeb sy'n dweud, ac yn gweithredu'n ddiwydiannol ar lefel genedlaethol os oes angen, fod yn rhaid i bob athro/athrawes gael o leiaf 1% o ddyfarniad cyflog, wedi'i ôl-ddyddio i 1 Medi 2016.

Cymdeithas Llywodraeth Leol

Mae'r Gymdeithas Llywodraeth Leol wedi cyhoeddi cylchlythyr sy'n llawn diffygion am gyflog i athrawon ar gyfer 2016/17. Mae Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru yn derbyn y canllawiau hyn. Mae'r cylchlythyr yn cadw pwyntiau cyflog 6a a 6b a gafodd eu cyhoeddi gan y Gymdeithas Llywodraeth Leol yn 2015, sy'n golygu bod y raddfa gyflog saith pwynt ar gyfer y brif ystod cyflogau yn nodwedd barhaol yng nghanllawiau'r Gymdeithas. Wrth wneud hyn, mae'r Gymdeithas Llywodraeth Leol wedi gosod cyfyngiadau a pheri oedi yn y broses o ddringo'r brif ystod cyflogau a'i gwneud yn llawer llai tebygol y bydd athrawon yn cyrraedd uchafswm yr ystod cyflogau o fewn pum mlynedd i ddechrau dysgu, sy'n un o brif flaenoriaethau'r Corff Adolygu a'r Ysgrifennydd Gwladol dros Addysg yn San Steffan.

Mae agwedd y Gymdeithas Llywodraeth Leol at y codiad cyflog i athrawon yn 2016 yn dal i fod yn annerbyniol yn nhyb yr NASUWT wrth i'r Gymdeithas ddatgan bod argymhellion y Corff Adolygu ond yn berthnasol i'r 'ystod cyflogau cenedlaethol' ac nid i 'gyflog athrawon unigol'.

Fodd bynnag, nid yw gwahoddiad y Gymdeithas Llywodraeth Leol i ysgolion ddal cyflog athrawon yn ôl yn berthnasol i holl staff ysgolion. Ac ystyried bod y Ddogfen yn cynnwys pwyntiau uchaf cyflogau ar gyfer ystod grŵp penaethiaid ysgolion, mae'r Gymdeithas Llywodraeth Leol wedi gorfod cynnwys y rhain. Mae cylchlythyr y Gymdeithas Llywodraeth Leol hefyd yn nodi y gall ysgolion fynd yn uwch na'r gwerthoedd cyflog hyn drwy fynd yn uwch nag uchafswm ystod grŵp penaethiaid ysgolion gan ddefnyddio'r darpariaethau ym mharagraff 9 Adran 2 y Ddogfen.

Mae'r NASUWT yn benderfynol o sicrhau y bydd pob athro/athrawes ac arweinydd ysgol yn cael lefelau cyflog teg a phriodol. Byddai'r NASUWT yn bryderus pe byddai ysgolion yn dal cyflogau athrawon yn ôl ond yn cynyddu cyflogau penaethiaid ysgolion. Mae'r NASUWT o'r farn y dylai fod cynnydd o 1% o leiaf yn y cyflog ar gyfer pob athro/athrawes a phenaethiaid ysgolion.

Dylai aelodau'r NASUWT geisio sicrhau nad yw ysgolion yn mabwysiadu'r cyngor hwn gan y Gymdeithas Llywodraeth Leol a allai wneud drwg.

Nid yw cyngor Adran Addysg San Steffan, y Gymdeithas Llywodraeth Leol ac undebau eraill ar gyflog ddim yn cydymffurfio â rhestrau gwirio a chyfarwyddiadau gweithredu diwydiannol yr NASUWT.

Dim ond polisïau cyflogau sy'n cydymffurfio â Rhestr Wirio Polisi Cyflog yr NASUWT y dylai aelodau'r NASUWT eu mabwysiadu.

Anghydfod diwydiannol yr NASUWT yn parhau

Mae'r NASUWT yn dal i fod mewn anghydfod diwydiannol gyda Llywodraeth San Steffan dros gyflogau athrawon yng Nghymru a Lloegr. Mae'r toriadau parhaus mewn cyflogau yn annerbyniol. Rhaid i unrhyw aelod na fydd yn cael y codiad isaf o 1%, fan leiaf, ar eu cyflog ac ar unrhyw lwfans maent yn ei gael gysylltu â'r NASUWT ar unwaith.

Yn ogystal â hynny, dylid cysylltu â'r NASUWT ar unwaith os bydd eich ysgol yn ceisio cyflwyno polisi cyflog nad yw'n cydymffurfio â Rhestr Wirio Polisi Cyflog yr NASUWT.

Ffôn: 029 2054 6080

E-bost: rc-wales-cymru@mail.nasuwt.org.uk

Gwefan: www.nasuwt.org.uk

